

Мутні джерела найінтимнішої інформації

процеси, пов'язані з трансформацією суспільства, які полягають у створенні принципово нової моделі економіки України, супроводжуються гострою та затяжною соціально-економічною кризою, наслідки якої не можуть не позначитися на здоров'ї її громадян. Внаслідок несприятливих умов життя, обумовлених цією кризою, зростає захворюваність і смертність, підвищується інвалідність, що своєю чергою негативно впливає на загальноекономічну ситуацію, скорочуючи соціально-економічні передумови та покращання здоров'я.

Несприятлива ситуація з репродуктивним здоров'ям в Україні значною мірою пов'язана з низьким рівнем сексуальної культури населення, браком знань щодо репродуктивної поведінки, з недосконалістю системи відповідної інформації, безвідповідальним батьківством.

Співробітники кафедри медико-екологічних і соціальних проблем здоров'я Тернопільської академії народного господарства досліджували рівень ознайомленості студентів з питань репродуктивного здоров'я та стосунків статі шляхом аналізу анонімних анкет. Для обстеження було залучено 869 молодих людей. 17-річних серед респондентів – 24%, віком 18–19 років – 63%, 20 років і більше – 13%, юнаків – 42%, дівчат – 58%, мешканців м. Тернополя – 39%, інших населених пунктів – 61%. Пропонована анкета містила питання щодо "джерел" першої інформації про секс, кола, в якому обговорюються питання стосунків статі, мотиви дошлюбних статевих стосунків, обізнаність із методами попередження вагітності та наслідків штучного переривання вагітності, інформації щодо захворювань, які передаються статевим шляхом.

Показовою є інформація про джерела, з яких респонденти вперше в житті отримували інформацію про найбільш інтимні стосунки статей. Для 48% – це спілкування з друзями, для 43% – телепередачі. У спілкуванні з друзями обговорюються питання, що стосуються сексу, у 75% респондентів. Для дівчат ця цифра ще вища і становить 82%. До матері звертаються 6%, батька – 4%, до фахівця в галузі репродуктивного здоров'я, на жаль, лише 2%.

Серед методів запобігання вагітності для 96% студентської молоді відомі презервативи, для 54% – оральні контрацептиви, інші методи контрацепції назвали 18%. 46% респондентів вважають презерватив найефективнішим методом від інфікування захворюваннями, що передаються статевим шляхом, 19% – дотримуються думки про статеве утримання, 4% – про наявність одного статевих партнера.

Серед усіх шляхів передачі ВІЛ-інфекції 72% знають, що таке ураження можливе через кров, 79% – через статеві контакти, 21% – від матері до дитини. Повідомили, що не знають шляхів проникнення вірусу СНІДу – 1%, дали неправильну відповідь – 3%.

Дошлюбні статеві стосунки вважають необхідною умовою спілкування – 78% респондентів, серед них 63% – юнаків і 37% дівчат. 31% вважають, що попередній статевий досвід партнера є для них позитивним елементом у сексуальному спілкуванні, 21% – негативний елемент нещирості стосунків і небезпеки для репродуктивного здоров'я, для 26% – не має значення наявність досвіду партнера, 22% – обґрунтовували варіанти, за яких досвід партнера може позитивно або негативно вплинути на репродуктивну функцію.

Досить цікавою є інформація щодо обізнаності про питання переривання вагітності та його вплив на репродуктивну функцію. 28% юнаків і 14% дівчат вважають аборт найкращим методом вирішення проблеми небажаної вагітності. 38% юнаків і 69% дівчат вважають, що аборт – це останній етап у випадку непланованої вагітності.

Реальну інформацію про особливості стосунків статі 98% респондентів хотіли б все ж таки отримати від фахівців. Це є цілком зрозумілим бажанням молоді мати якомога повнішу інформацію з репродуктивного здоров'я, адже в майбутньому 93% із них планує мати дітей. Водночас знає про існування служби планування сім'ї та ті послуги, що там надають, лише 14% респондентів.

Проведений аналіз анонімного опитування студентської молоді – перша спроба колективу кафедри медико-екологічних та соціальних проблем здоров'я з позиції педагога, економіста та лікаря підійти до розв'язання питання збереження репродуктивного здоров'я молоді. Адже підготовка молоді до "дорослого" життя, надання інформації з основ культури сексуальної та репродуктивної поведінки – це не особисте побажання окремих дослідників цієї проблеми або ентузіастів. Це сьогодні об'єктивна необхідність. Вирішенню проблеми збереження репродуктивного здоров'я молоді сприятиме доступ молоді до інформації та послуг системи планування сім'ї; активне залучення спеціалістів різного профілю для просвітницької роботи; створення спеціальних консультативних служб і проведення системного виховання молоді на базі вищих навчальних закладів.

Світлана ЛУКАЩУК-ФЕДИК,
доцент кафедри безпеки життєдіяльності,
завідувач центру корекції репродуктивної культури молоді Тернопільського
національного економічного університету